

Meriç Deltası

MAR005

Korumaya Bağımlı
Gerileme (-1)

Kuşu (Cygnus olor) © Ozkan Üner

Yüzölçümü : 15209 ha
Boylam : 26,20°D
Enlem : 40,77°K
Koruma Statüleri : Milli park, doğal sit alanı

Yükseklik : 0 m - 210 m
İl(ler) : Edirne
İlçe(ler) : İpsala, Enez

- **Alanın Tanımı:** Meriç Deltası, Yunanistan-Türkiye sınırındaki geniş sazlıklar, mevsimsel bataklıklar, tatlı ve tuzlu göller ile tarım alanlarından oluşan bir sulakalan sistemidir. Bulgaristan'da Rila Dağı'ndan doğan Meriç Nehri; Tunca, Arda ve Ergene gibi büyük yan kolları içerisine aldıktan sonra İpsala'nın kuzeyinden itibaren geniş bir yataca akmaya başlar. Meriç-Ergene kavşak noktasından itibaren başlayan bu geniş yatak, aynı zamanda Aşağı Meriç Taşkın Ovası'nın da başladığı yerdir ve önemli bir kısmı Yunanistan sınırları içerisinde kalır. Ülkemiz sınırları içinde kalan göl ve lagünlerin en önemlileri; Küçük ve Büyük Gala, Sığırcı ve Pamuklu gölleri ile Enez yakınlarındaki dalyan gölleridir. Taşkın ovası, Meriç Nehri'nin taşıdığı alüvyonların depolanması ve yatay yönde yer değiştirmesi sonucu oluşmuş ender bir alandır.
- **Habitatlar:** Deltada bulunan farklı sulakalan türleri; geniş sazlıklar, mevsimsel bataklıklar, tatlı ve tuzlu göller, subasar çayır, çeltik alanları ve diğer tarımsal alanlar, söğüt ve ılgınlardan oluşan ağaç toplulukları ve nehir boyunca uzanan galeri ormanlar sukuşlan için önem taşımaktadır. Gala Gölü, saz ve karniş olmak üzere çok yoğun süstü bitkileriyle kaplıdır. Zengin bitki örtüsüne sahip olan delta, 1960'lardan itibaren bugüne dek süren sulakalan kayıpları ve doğal alanların tahribine rağmen, önemini halen korumaktadır.
- **Türler:** ÖDA, çok sayıda kuş türünün üreme ve kışlaması için dünya ölçeğinde önem taşır. Meriç Deltası, farklı sumru ve balıkcıl türleri ile kaşıkçı (*Platalea leucorodia*) ve çeltikçi (*Plegadis falcinellus*) gibi bölgesel ölçekte tehlikeye uğratılan türler için önemli bir üreme alanıdır. Nesli dünya ölçeğinde tehlikeye uğratılan tepeli pelikan (*Pelecanus crispus*) yüksek sayılarda kışlamaktadır. Delta bazı kış aylarında küçük karabatağın (*Phalacrocorax pygmeus*) dünya nüfusunun önemli kısmını barındırmaktadır. Nesli küresel ölçekte tehlike altındaki Avrupa gelengisi (*Spermophilus citellus*) ve farekuşu yediuyur (*Myomimus roachi*) ve beyazkesicidişli körfare (*Nannospalax leucodon*) Meriç Deltası'ndaki önemli memeli türleridir.

İçsu balıkları açısından zengin olan deltada nesli küresel ölçekte tehlike altındaki *Vimba melanops* yaşamaktadır.

- **Alan Kullanımı:** Meriç Nehri boyunca yapılan taşkın seddelerin gerisindeki arazilerde çeltik tarımı yapılmaktadır. İpsala yöresi ülkemizin en fazla çeltik üretiminin yapıldığı yerdir ve yıllık üretim Türkiye'nin toplam üretiminin dörtte birini karşılar. Alanda çeltik üretiminin yanı sıra su ürünleri avcılığı yapılmaktadır.
- **Tehditler:** Deltadaki en önemli tehdit su rejimine yapılan müdahalelerdir. 1970'li yıllarda başlayan kurutma projeleri ile İpsala-Enez arasında kalan daimi sulakalanlar büyük ölçüde azalmıştır. Bulgaristan sınırları içinde yer alan baraj kapaklarının zaman zaman açılması sellere neden olarak yörede gerek yerleşim alanları gerekse canlılar için büyük sorun oluşturmaktadır. Alanda çeltik tarımını genişletme çalışmaları yasadışı olarak sürmektedir. Geçmişte balık stokları bakımından oldukça zengin olan göller, Meriç Nehri'nin yatağının değiştirilmesi, taşkın önleme seddeleri ile Meriç Nehri ve göllerinin, dolayısıyla da deniz bağlantısının bozulması ve yoğun kirlilik nedeniyle önemli ölçüde azalmıştır. Ergene Nehri'nin kirli suları ÖDA'daki doğal yaşamı da olumsuz yönde etkilemektedir.
- **Koruma Çalışmaları:** Deltanın Gala Gölleri, Pamuklu Gölü ve Koyuntepe Sazlıkları'nı içeren 6090 hektarlık bölümü Mart 2005'te milli park ilan edilmiştir. Meriç Deltası'nda 2002-2003 yılları arasında UNESCO tarafından desteklenen, İç Anadolu Ormanlık Araştırma Enstitüsü'nün koordinasyonu ve Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün işbirliği ile "Aşağı Meriç Taşkın Ovası'nın Biyosfer Rezervi Olarak Planlanması" Projesi yürütülmüştür. İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu alanı düzenli olarak izlemekte ve alandaki tehditlerle ilgili girişimlerde bulunmaktadır.

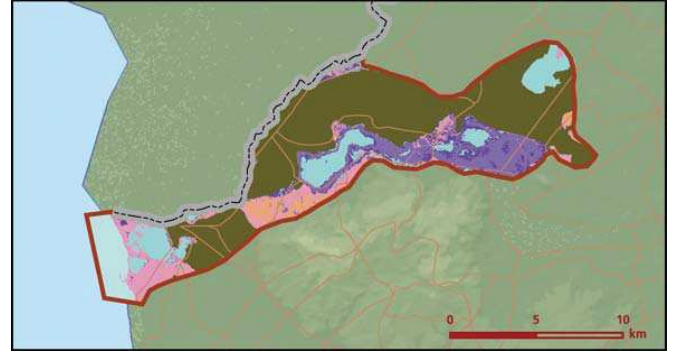
Yerel İlgili Sahipleri

Edirne İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü; Edirne Belediyesi; Enez Kaymaklığı; İpsala Kaymaklığı; DSİ 11. Bölge Müdürlüğü; Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Tarım Reformu Bölge Müdürlüğü; Kültür ve Turizm Bakanlığı Tabiat Koruma Kurulu Müdürlüğü; Trakya Üniversitesi; İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu.

E. Sühendan Karauz Er

Meriç Deltası önemli doğa alanı topografya haritası

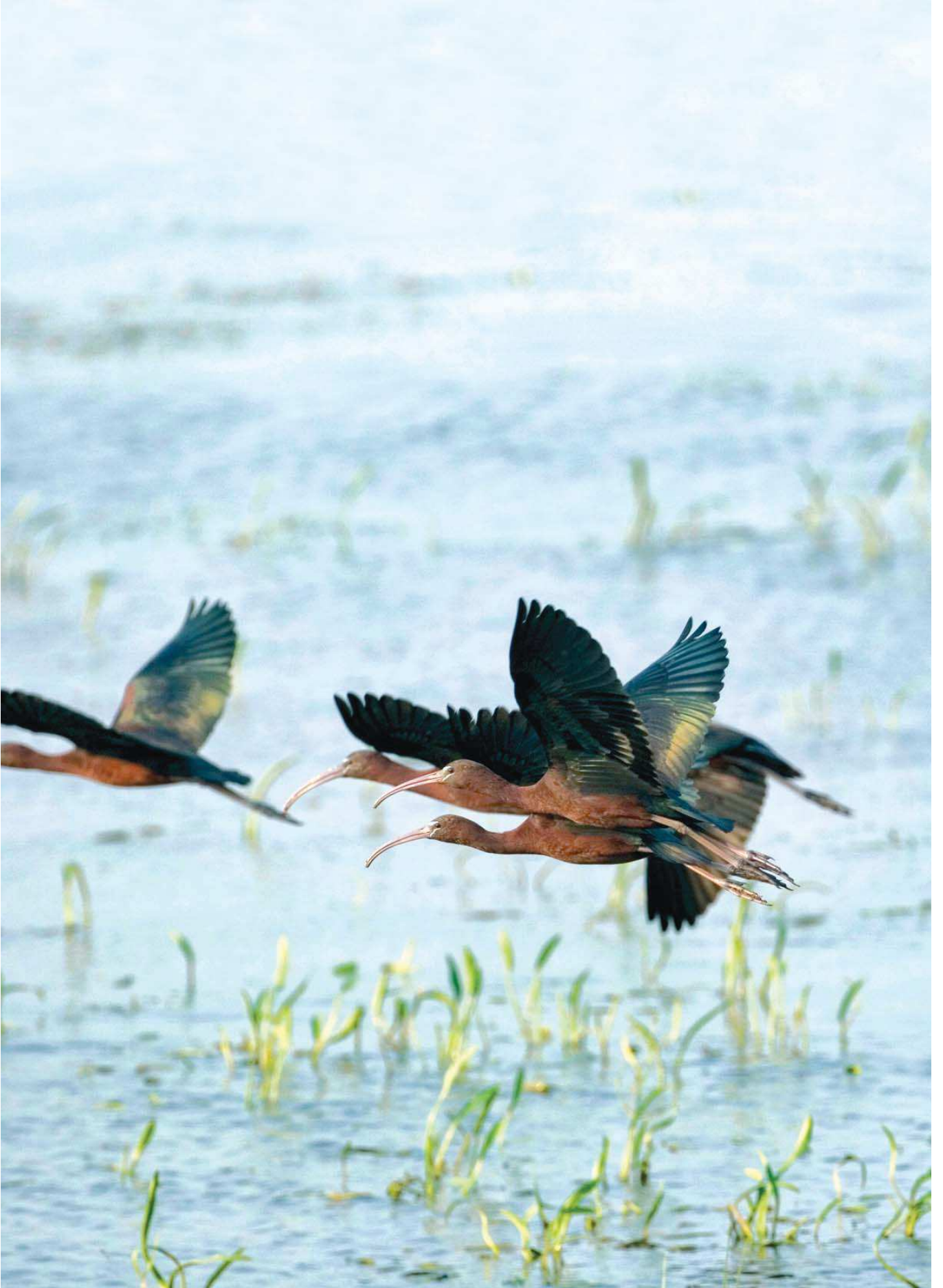
Meriç Deltası önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
<i>Taraxacum thracicum</i> - Trakya	0	0	-	VU	Var	B1
<i>Acrocephalus melanopogon</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Anas crecca</i> - Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	LC	12400 Birey (1999 Kışlama)	B3, C3
<i>Aquila clanga</i> - Avrupa	0	0	VU	EN	6 Birey (Kışlama)	B1, C1
<i>Ardea purpurea</i> - Avrupa ve Akdeniz	0	0	LC	LC	100 Çift (Üreme)	C1
<i>Ardeola ralloides</i> - Avrupa ve Akdeniz	0	0	LC	LC	300-400 Çift (Üreme)	B3, C1, C3
<i>Aythya ferina</i> - Avrupa ve Akdeniz	0	0	LC	LC	15528 Birey (1996 Kışlama)	B3, C3
<i>Aythya nyroca</i> - D. Avrupa ve Akdeniz	0	0	NT	VU	50 Çift (Üreme)	B1, C1
<i>Botaurus stellaris</i> - Avrupa ve Akdeniz	0	0	LC	LC	5 Çift (Üreme)	C1
<i>Burchinus oedicnemus</i> - Doğu Avrupa	0	0	LC	VU	Nadir (Üreme)	B1, C1
<i>Caprimulgus europaeus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Casmerodius albus</i> - Avrupa ve Akdeniz	0	0	LC	LC	260 Birey (1993 Kışlama)	C1
<i>Charadrius alexandrinus</i> - Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	LC	532-809 Birey (Kışlama)	B3, C1, C3
<i>Charadrius alexandrinus</i> - Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	LC	30-50 Çift (Üreme)	C1
<i>Chlidonias hybrida</i> - D. Avrupa ve D. Akdeniz	0	0	LC	LC	500 Çift (Üreme)	B3, C1, C3
<i>Chlidonias niger</i>	0	0	LC	LC	100 Çift (2003 Üreme)	C1
<i>Ciconia ciconia</i> - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Circus aeruginosus</i>	0	0	LC	LC	Yaygın (Üreme)	C1
<i>Cygnus columbianus</i> - Hazar	0	0	LC	(VU)	11-68 Birey (Kışlama)	B1, B3, C1, C3
<i>Cygnus cygnus</i> - Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	LC	1200 Birey (1998 Kışlama)	B3, C3
<i>Cygnus cygnus</i> - Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	LC	920 Birey (2003 Kışlama)	B3, C3
<i>Cygnus olor</i>	0	0	LC	LC	1135-10000 Birey (Kışlama)	B3
<i>Egretta garzetta</i> - D. Avrupa ve Akdeniz	0	0	LC	LC	377-470 Çift (Üreme)	B3, C1, C3
<i>Fulica atra</i> - Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	LC	31300 Birey (1999 Kışlama)	B3, C3
<i>Glareola pratincola</i> - D. Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	LC	200 Çift (Üreme)	B3, C1, C3
<i>Haliaeetus albicilla</i>	0	0	LC	LC	1-2 Çift (2005 Üreme)	C1
<i>Himantopus himantopus</i> - D. Avrupa ve D. Akdeniz	0	0	LC	LC	300-350 Çift (Üreme)	B3, C1, C3
<i>Hippolais olivetorum</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Ixobrychus minutus</i>	0	0	LC	LC	50-200 Çift (Üreme)	C1
<i>Lanius collurio</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Lanius nubicus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Larus minutus</i> - Akdeniz, Karadeniz ve Hazar	0	0	LC	LC	700 Birey (Göç)	C1
<i>Melanocorypha calandra</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Nycticorax nycticorax</i> - D. Avrupa ve D. Akdeniz	0	0	LC	LC	200 Çift (Üreme)	C1
<i>Pelecanus crispus</i> - Akdeniz ve Karadeniz	0	0	VU	LC	51-610 Birey (Kışlama)	A1, A3, B3, C1, C3

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Pelecanus onocrotalus</i> - Avrupa ve Ön Asya	0	0	LC	LC	1300 Birey (2005 Göç)	B3, C1, C3
<i>Phalacrocorax carbo</i> - Karadeniz ve Akdeniz	0	0	LC	LC	9300 Birey (1999 Kışlama)	B3, C3
<i>Phalacrocorax pygmeus</i> - GD. Avrupa ve Türkiye	0	0	LC	LC	58-20000 Birey (Kışlama)	A3, B3, C1, C3
<i>Platalea leucorodia</i> - D. Avrupa	0	0	LC	LC	231 Birey (2000 Göç)	B3, C1, C3
<i>Platalea leucorodia</i> - D. Avrupa	0	0	LC	LC	40 Çift (Üreme)	B3, C1, C3
<i>Plegadis falcinellus</i> - Ön Asya	0	0	LC	LC	100-120 Çift (Üreme)	C1
<i>Recurvirostra avosetta</i> - Akdeniz ve GD. Avrupa	0	0	LC	LC	10-30 Çift (Üreme)	C1
<i>Recurvirostra avosetta</i> - Akdeniz ve GD. Avrupa	0	0	LC	LC	277 Birey (Kışlama)	C1
<i>Sterna albifrons</i> - D. Avrupa	0	0	LC	LC	200-220 Çift (Üreme)	C1
 <i>Lutra lutra</i>	0	0	NT	-	Var	C1
<i>Myomimus roachi</i>	0	0	VU	EN	Var	A1, A2, C1
<i>Nannospalax leucodon</i>	0	0	VU	-	Var	A1
<i>Spermophilus citellus</i>	0	0	VU	-	Var	A1, C1
<i>Spermophilus citellus thracicus</i>	0	0	VU	(VU)	Var	B1, B2, C1
 <i>Triturus karelinii</i>	0	0	LC	LC	Var	C1
 <i>Emys orbicularis</i>	0	0	NT	NT	Var	C1
<i>Testudo graeca</i>	0	0	VU	NT	Var	A1, C1
<i>Testudo hermanni</i>	0	0	NT	NT	Var	C1
 <i>Aphanius fasciatus</i>	0	0	DD	LC	Var	C1
<i>Aspius aspius</i>	0	0	DD	-	Var	C1
<i>Vimba melanops</i>	0	0	VU	-	Var	A1, C1

Meriç Deltası © Murat Bozdoğan

Çeltikci (*Plegadis falcinellus*) © Özkan Üner